

Nr 387

Av herr **Berg, Gunnar, m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ny tulltaxa, m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 90 med förslag till ny tulltaxa har föreslagits tullsätser, som, om de antages av riksdagen, skulle utgöra ett svårt hot mot den svenska hattindustriens fortsatta existens.

I Sverige finnes två hattfabriker, Karlskrona hattfabriks AB grundat 1872 och J. A. Forss AB grundat 1902, som framställer herrhattar av filt från råvaran ull och kaninhår. Därjämte tillverkar dessa fabriker filtstumpar och capeliner av samma råvaror. Tullen utgöres f. n. av stycketull, vilken till följd av kraftigt stegrade priser successivt minskats till att utgöra ca 1/3 av sitt procentuella värde före andra världskriget. Härigenom uppstod redan vid slutet av 1940-talet sysselsättningssvårigheter med permitteringar som följd, till stor del beroende på import från länder med väsentligt lägre lönenivå än vår. Särskilt i Karlskrona, där den största fabriken är belägen, skulle ytterligare inskränkningar bli mycket kännbara, enär arbetstillfällena där av kända orsaker minskat och det även på längre sikt kan uppstå svårigheter på arbetsmarknaden. Trots att den skickliga, specialutbildade arbetarstam, som sysselsättes inom hattindustrien, måste räknas till låglönegrupperna har räntabiliteten inom industrien varit synnerligen dålig och tillfredsställande täckning av de fasta kostnaderna icke varit möjlig. För att kunna möta den utländska konkurrensen har ansevliga belopp investerats i moderna maskiner och anläggningar, varigenom fabrikerna blivit mera beroende av att kunna upprätthålla tillräcklig produktionsvolym.

I propositionen finns exempel på att för särskilt utsatta industrier de föreslagna tullsätserna satts högre än de beräknade normaltullsätserna. Trots att hattindustrien har stora svårigheter att möta den utländska konkurrensen har emellertid i propositionen föreslagits att tullen för herrhattar skall sättas till 12 %, då normaltullsatsen för t. ex. ullhattar utgör 12,4 %. Tulltaxekommittén har föreslagit 14 % som standardtullsats för här berörda varuslag med undantag för stumpar av hårfilt. Med hänsyn till gällande GATT-bindning föreslås endast 10 % för denna artikel. Eftersom densamma representerar en säsongutjämnande tillverkning är den av stor betydelse för ernående av en jämn sysselsättning. Då importen huvudsakligen sker från låglöneländer torde en tullsats av 14 % även på denna artikel därför vara väl motiverad. I generallullstyrelsens yttrande

ifrågasättes också huruvida en brytning av GATT-bindningen kan anses motivera ett frångående av standardtullsatsen. I andra fall har brytning av dessa bindningar företagits.

Som redan nämnts äger en stor import rum från utpräglade låglöneländer samt från länder där prissättningen icke sker på företagsekonomiska grunder. De i propositionen föreslagna tullsatserna innebär, att skyddet mot dylik import avsevärt skulle försvagas. För att i viss mån motverka detta torde en kombination av de föreslagna tullsatserna med en minimistycketull kunna göras, i varje fall under en övergångsperiod. Som motivering härför torde det vara tillräckligt att åberopa departementschefens yttrande på s. 211—212 i propositionen. Såsom riktvärden på dessa tullar skulle de nu utgående stycketullarna kunna tjäna. Någon belastning ur tullteknisk synpunkt skulle detta inte innebära, då vid all import av hithörande artiklar stycketalet måste angivas.

Beträffande artikel 65.07, svettremmar, har föreslagits en tullsats av 12 %, vilket innebär en ökning med 350—650 %. Detta betyder en belastning på den inhemska hattindustrien, som är svårförståelig, enär dylika remmar för herrhattar icke tillverkas inom landet.

Slutligen kan helt allmänt understrykas betydelsen av ett väl differentierat näringsliv som ett medel att hålla en hög och jämn sysselsättning. I hattindustriens produkter utgör de importerade råvarorna ca 30 % av tillverkningsvärdet, medan resterande 70 % representerar pengar som stannar inom landet. Hattindustrien har länge arbetat under synnerligen svåra förhållanden, emedan export till tänkbara länder omöjliggjorts och omöjliggöres genom de höga tullarna. Däremot har *dessa* länder ett skydd för hemmamarknaden och kan exportera sina överskottsprodukter *hit* . Det är därför ett livsvillkor för branschen att ett tullskydd i erforderlig omfattning upprätthålles.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta följande ändringar av Kungl. Maj:ts i proposition nr 90 föreslagna nya tulltaxa, nämligen att tullsatsen för huvudbonader (65.01, 65.03) utformas som en värdetull av 14 %,

att som minimitull de nuvarande stycketullarna för berörda varuslag bibehålles oförändrade, samt

att tullen på svettremmar 65.07 slopas eller alternativt denna artikel kvarhålles i lädervarugruppen nr 42.05.

Stockholm den 9 april 1958

Gunnar Berg

Rikard Svensson

Nils B. Hansson

N. Yngve Nilsson